

10.10.2025

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

HE 104/2025 VP
ASiantuntijalausunto

SLC kiittää mahdollisuudesta esittää asiantuntijalausuntonsa hallituksen esityksestä 104/2025 vp, laiksi metsätalouden määräaikaisesta kannustejärjestelmästä annetun lain muuttamisesta. SLC suhtautuu pääsääntöisesti myönteisesti pilotoitaviin tukimuotoihin, joiden tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Samalla luodaan toimintamalleja ennallistamisasetuksen toimeenpanolle vapaaehtoisuuden pohjalta. On arvokasta, että kehitetään metsänomistajalähtöisiä ratkaisuja, jotka kannustavat metsänomistajia luonnon tilaa parantaviin toimiin.

SLC haluaa kuitenkin ilmaista huolensa metsänhoidon tukien riittävän rahoituksen suhteen. METKA-järjestelmän toimeenpano ja siihen esitetyt uudet elementit vaativat lisää määrärahoja. Metsäkeskukselle on varattava tarvittavat rahat sekä nykyisten tukimuotojen käsittelyn sujuvoittamiseksi että uusien tukimuotojen järjestelmien kehittämiseksi. Lisäksi SLC suhtautuu erittäin kriittisesti ehdotukseen alentaa taimikon ja nuoren metsän hoidon tukea 200 eurosta 180 euroon hehtaarilta. Pilotoitavan tuen periaate korotuksesta suuremmasta säästetystä lehtipuuosuudessa ei käy toteen tarkoituksenmukaisesti. SLC näkee nykyisen taimikon ja nuoren metsän hoidon tuen säilyttämisen nykyisellään edellytyksenä sille, että tukimuotoa kannattaisi pilotoida. Esitetty leikkaus vaarantaa tukijärjestelmän uskottavuutta ja sen kannustavuutta hyvään metsien hoitoon.

SLC haluaa myös mainita vallitsevasta epävarmuudesta liittyen ennallistamisasetuksen toimeenpanoon. Suomessa on epäselvää, kuinka suuria pinta-aloja eri luontotyyppistä Suomessa tulee ennallistaa. Myös ennallistettavien luontotyyppien tunnistaminen vaatii ohjeistuksia. Näiden asioiden tarkempi määrittely olisi tärkeää tuen käytettävyyden kannalta mutta myös kansallisen ennallistamissuunnitelman kannalta.

Tulevaisuudessa luonnonhoitoon tullaan mitä todennäköisimmin tarvitsemaan lisää varoja. SLC pitää tärkeänä, että rahoitus ei yksin tulisi valtiolta, vaan myös yksityiseltä sektorilta. Tässä kontekstissa luonnonarvomarkkinoiden kehittäminen on keskeistä. Jotta kyseinen markkina voisi kehittyä, pakottavaa sääntelyä on vältettävä sillä ne vievät pohjan vapaaehtoisilta markkinoilta.

SLC haluaa myös esittää kiitokset siitä, että lainvalmistelussa on tehty hyviä muutoksia lausuntopalautteen perusteella. Tervetullut tarkennus on esimerkiksi se, että uudistushakkuun aloittamisen kiello leveämmän suojavyöhykkeen jättämisen yhteydessä koskee vain kuvioita, joille tukea on haettu. Samoin tukien pilotointiaikaa on pidennetty ja ennallistamistuloksen pisteytystä muutettu kannustavampaan muotoon. Kaksivaiheinen hakumenettely on SLC:n mielestä suon ennallistamisen osalta edellytys, jottei hankkeisiin jouduta sitomaan paljon rahaa ennen kuin tuen saamisesta on jonkinlaisia takeita.

Lopuksi SLC haluaa painottaa, että pilotoitavien tukimuotojen kohdalla on tärkeää panostaa käytännön toteutuksen sujuvuuteen. Tukihakemusten, etenkin soiden ennallistamisen ja lehdoissa tehtävän luonnonhoidon osalta, tulee olla helposti täytettäviä eikä niihin tule sisältyä ylimääräistä byrokratiaa. Tukien käyttöönoton kannalta on myös tärkeää panostaa metsänomistajien ja metsäalan toimijoiden koulutukseen.

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Mats Holmgård
Apulaismetsäasiamies